

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/4/2019
Identifikačné číslo spisu: 1012201803
Dátum vydania rozhodnutia: 20.05.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1012201803.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: H. U. Q. F., narodený XX. K. XXXX, bytom v O., U. č. XXXX/XX, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8-10, o invalidný dôchodok, v konaní o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 07. novembra 2018, č. k. 5Sd/295/2012-396 v časti výroku o trovách konania, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 07. novembra 2018, č. k. 5Sd/295/2012-396 v časti výroku o trovách konania zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom zo 07. novembra 2018, č. k. 5Sd/295/2012-396, postupom podľa ustanovenia § 250j ods. 2 písm. d/ zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zrušil rozhodnutie odporkyne zo 06. februára 2012, Číslo: XXX XXX XXXX a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Uvedeným rozhodnutím odporkyňa podľa § 70 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov od 29. augusta 2011 priznala navrhovateľovi invalidný dôchodok v sume 568,10 eur mesačne s tým, že počnúc 01. januárom 2012 bola táto suma zvýšená na sumu 586,90 eur mesačne.

O trovách konaniach rozhodol krajský súd s prihliadnutím na § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 OSP a v súlade s § 250k OSP, a to tak, že žiadnemu účastníkovi konania nepriznal náhradu trov konania, a to ani procesne úspešnému navrhovateľovi, ktorý si v konaní nevyčísľil žiadne trovy konania v zmysle ustanovenia § 137 OSP.

II.

Proti tomuto uzneseniu v časti výroku o trovách konania podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie

a žiadal najvyšší súd priznať náhradu trov konania vo výške 3.746,75 eur.

V odvolaní navrhovateľ poukázal na neadekvátne dlhú dobu sporu, a to viac ako 6 rokov. Podľa navrhovateľa je nevyhnutné brať na zreteľ, že po celú dobu vzhľadom na dĺžku konania musel čeliť a znášať viaceré negatívne okolnosti, ktoré mali negatívny vplyv na jeho integritu. V zmysle § 137 OSP je potrebné do trov konania zahrnúť aj trovy konania, ktoré vyplývajú s navrhovateľom predloženého dôkazu súvisiaceho s porušením zákona č. 211/2000 Z.z. K odvolaniu vo forme prílohy doložil vyčíslenie trov konania obsahujúce výdavky navrhovateľa vo výške 1.938,00 eur, trovy dôkazov vo výške 1.733,75 eur a odmena notára a trovy za úkony vo výške 75,00 eur, celkovo 3.746,75 eur.

III.

Odvolanie navrhovateľa bolo zaslané odporkyni dňa 05. februára 2019 na vedomie.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ako súd odvolací [§ 10 ods. 2 OSP a § 492 ods. 1,2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok, (ďalej len „SSP“)], prejednal vec podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a s § 492 ods. 1,2 SSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné.

Podľa § 492 ods. 1 SSP, konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Podľa § 492 ods. 2 SSP, odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s citovaným ustanovením najvyšší súd v konaní postupoval podľa OSP.

Podľa § 250l ods. 2 veta prvá OSP <., pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a.

Podľa § 250k ods. 1 veta prvá OSP <., ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania

Podľa § 246c ods. 1 veta prvá OSP, pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 137 OSP <., trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Podľa § 151 ods. 1 OSP, o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

V správnom súdnictve má navrhovateľ v zmysle § 250k ods. 1 OSP < právo na náhradu trov konania, ak bol v konaní úspešný, pričom z ustanovenia § 246c ods. 1 veta prvá OSP < vyplýva, že sa navrhovateľovi môže priznať len náhrada účelne vynaložených trov. V danej veci navrhovateľ v konaní pred súdom úspech mal a z tohto úspechu mu vyplýva aj právo na náhradu účelne vynaložených trov preskúmovacieho konania.

O povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie

končí, pričom účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

Pre účastníka, ktorý sa o svoje procesné práva má starať vo vlastnom záujme, podanie návrhu a vyčíslenie trov nemôže znamenať výraznejšiu záťaž. Aj stručná požiadavka účastníka konania, či už v žalobe alebo v priebehu konania „žiadam trovy“ predstavuje zatiaľ sice ešte nešpecifikovaný, ale predsa len relevantný návrh na priznanie náhrady trov konania.

Z uvedeného vyplýva, že na to, aby sa priznala náhrada trov konania, treba navrhnúť, spravidla pred rozhodnutím vo veci samej, aj výrok o náhrade trov konania a predložiť vyčíslenie tejto náhrady, pretože bez vyčíslenia nemožno takúto náhradu priznať. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. Ak účastník v tejto lehote trovy konania nevyčísli, súd mu z úradnej povinnosti prizná len náhradu trov konania, ktoré vyplývajú zo spisu, a to k okamihu vyhlásenia rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. To však neplatí pre náhradu trov právneho zastúpenia (§ 151 ods. 2 OSP <. To znamená, že trovy právneho zastúpenia treba vždy v ustanovenej lehote vyčísliť, inak ich náhradu súd nemôže priznať. Účastníkovi, ktorý v lehote troch pracovných dní nevyčísli trovy konania, a zo spisu mu okrem trov právneho zastúpenia iné trovy nevyplývajú, súd náhradu trov konania neprizná. V tomto prípade súd nie je viazaný podľa § 170 ods. 1 OSP <. rozhodnutím o priznaní náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Súd namiesto vyhláseného prisudzujúceho výroku o trovách konania uvedie v písomnom vyhotovení rozhodnutia výrok o nepriznaní trov konania. Tomu nebráni ani skutočnosť, že výrok prisudzujúci (nevyčíslené) trovy konania bol vyhlásený v rámci rozsudku, pretože rozhodnutie o trovách konania má v takomto prípade povahu uznesenia. Ide o výnimku z ustanovenia § 170 ods. 1 OSP <., podľa ktorého uznesením je súd viazaný, len čo bolo vyhlásené, pokiaľ OSP neustanovuje inak. Táto výnimka umožňuje súdu v písomnom vyhotovení uviesť namiesto vyhláseného výroku o priznaní náhrady trov konania výrok o nepriznaní náhrady trov konania.

Z obsahu súdneho spisu mal najvyšší súd preukázané, že navrhovateľ na pojednávaní dňa 07. novembra 2018, t. j. na pojednávaní, na ktorom bolo vyhlásené rozhodnutie krajského súdu, na otázku krajského súdu či si uplatňuje trovy konania uviedol, že si trovy konania uplatňuje a na následnú otázku krajského súdu z čoho pozostávajú trovy konania uviedol, že vo viacerých podaniach sú uvedené vzniknuté trovy konania a nároky, s ktorými súvisí vznik týchto trov. Náhradu trov konania si navrhovateľ na predmetnom pojednávaní nevyčísli. Krajský súd na tomto pojednávaní vyhlásil rozsudok, ktorým jeho druhým výrokom rozhodol, cit.: „Účastníkom náhradu trov konania nepriznáva“. V písomných dôvodoch tohto rozsudku, vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania uviedol, že žiadnemu účastníkovi konania nepriznal náhradu trov konania, a to ani procesne úspešnému navrhovateľovi, keďže tento si v konaní nevyčísli žiadne trovy konania v zmysle ustanovenia § 137 OSP.

V zmysle § 151 ods. 1 OSP <. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP <. bez ohľadu na vyhlásený rozsudok v časti náhrady trov konania by bolo v odvolacom konaní možné priznať trovy konania jedine v prípade ich vyčíslenia, a to najneskôr v lehote do troch pracovných dní od vyhlásenia rozhodnutia. Vyčíslenie trov prvostupňového konania až v odvolaní je už oneskorené a nemožno naň prihliadať, keďže OSP v ustanovení § 151 ani v inom svojom ustanovení neumožňuje vyčíslenie trov konania do konca lehoty na podanie odvolania.

Najvyšší súd má za to, že krajský súd postupoval nesprávne, keď aj napriek tomu, že procesne úspešný navrhovateľ na pojednávaní dňa 07. novembra 2018 uviedol, že si trovy konania uplatňuje, krajský súd vyhlásil rozsudok, ktorým okrem iného vyslovil, že mu náhradu trov konania nepriznáva, pričom v následnom písomnom vyhotovení napadnutého rozsudku uviedol, že navrhovateľ si trovy konania nevyčísli. V zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení mal navrhovateľ v konaní pred súdom úspech, z čoho mu vyplýva aj právo na náhradu účelne vynaložených trov konania. Nakoľko navrhovateľ na predmetnom pojednávaní uviedol, že si uplatňuje náhradu trov konania, mal možnosť trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozsudku krajským súdom, nakoľko aj stručná požiadavka navrhovateľa na predmetnom pojednávaní, že si trovy konania

uplatňuje predstavovala relevantný návrh na priznanie náhrady trov konania. Preto mal krajský súd buď nepriznanie trov konania navrhovateľovi ako procesne úspešnému účastníkovi konania riadne odôvodniť, a nie s poukazom na ich nevyčíslenie, keď navrhovateľ tieto nevyčísľil vzhľadom na vyhlásenie rozhodnutia o nepriznaní trov konania, alebo mal vyhlásiť prisudzujúci výrok o trovách konania a následne v prípade nevyčíslenia trov konania navrhovateľom, respektíve v prípade, ak by trovy konania nemal za preukázané, mal v písomnom vyhotovení rozsudku uviesť výrok o nepriznaní trov konania

V preskúmvanej veci došlo podľa názoru najvyššieho súdu uvedeným postupom krajského súdu k naplneniu vady vyplývajúcej z ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ OSP, teda účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Z uvedených dôvodov najvyšší súd uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. f/ OSP).

V novom rozhodnutí rozhodne krajský súd aj o náhrade trov tohto konania (§ 224 ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.